

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre — 6 K — f. | Negyedévre — 1 K 50 f.
Félévre — 3 „ — „ | Egyes szám ára 10 fillér.
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona
Amerikai Egyesült-Államokba — egész évre 2 dollár.

Felelős szerkesztő:

VARJAS ENDRE.

Laptulajdonos

A SZATMÁR-EGYHÁZMEGYEI IRODALMI KÖR.

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a **Pázmány-sajtó** címére (Szatmár, Iskola-köz 3. sz.) küldendők.

Pályázati hirdetések egyszeri közlése 5 korona.
Nyilttér sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

Kik a rombolók?

Szatmár, 1911. május 9.

(+) Mintha a görög mythos vésszes Pandora szelenczéje pattant volna föl, hogy kiöntse átkos tartalmát. Szétáradt a szenny, a bűn, a rothadás. A társadalom, közélet, család, tudomány, művészet fekélyes. Egymás után fakadnak föl a genyres sebek s elöntenek mindent mételyes undokságukkal. A romlás titokzatos, fekete árnya ül mindenben. A rombolás fölszabadult démonai száguldva tipornak el mindent. Rejtett tüzesóvák gyulnak ki itt-ott; a féktelenség, a zavaros fölfordulás ijesztő tünetei mindennap fenyegetőbben mutatkoznak.

A keresztény világnézet — guny tárgya. A nemzeti eszme — lenézéssel, cynikus kacajjal megszenstelenítve. A keresztény felekezetek gyűlölettől széttagolva. A magyarság egységét megbontotta a nemzetiségi mozgolódás és az osztálygyűlölet. A lelkek mételyesek. Züllés, erkölestelenség és anarchia mindenütt. A sajtó tajtékzó dühvel

nap-nap mellett vadabbul szítja a rombolás örületét. S a jók tehetetlenül, reménytelenül már várják, hogy összeomlanak a folytonos támadásokra az utolsó pillérek is és kikerülhetetlen a pusztulás.

... Ezek a szivetszorító jelenségek ismeretesek, csak okát nem tudtuk. Valami végzetes, elemi csapásnak hittük. — Tervszerű mérgezésre, tudatosan fölrobbantott aknák elhelyezésére ki mert volna gondolni?

És most mégis a történelem legörületesebb elvetemedettségének kell látnunk e rettenő pusztítást. A legirtózatossabb gonoszság művének.

Törrel járó banditák vállalkoztak erkölcs- és nemzet-gyilkolásra. Egy keresztény nemzet tönkretételére tervszerű, pokoli hadjárat indult meg.

Egy praepotentiára törekvő faj őrzöngő összeesküvői szőtték a hihetetlennek tetsző ördögi tervet. Egyes szakaszait nem lehet a megdöbbenés és irtózat háborgó indulatai nélkül hallani:

— A magyar faj nem alkalmas arra, hogy ebben az országban továbbra is fönntartsa uralmát. Siettetni kell tehát a vesztét. Erre legalkalmasabb az édes méreg: az erkölestelen, érzékek fölizgatását czélzó szépirodalom. Az erkölestelenség oltárra állítása pedig nevetségessé teszi, ez által kiöli a régi erkölcsöket. A sajtószabadság végül meghiusítja a pornografia ellen való küzdelmet.

— Egyelőre a felső osztályokat békén kell hagyni, de minden erővel az ugynevezett történelmi középosztályt kell támadni, mert ez őrzi a legerősebben és legöntudatosabban a nemzeti hagyományokat. Ha a középosztály helyét elfoglalja az új elem, akkor az alsóbb osztályok természetszerűen ennek vezetése alá kerülnek: könnyű lesz akkor megdönteni a felsőbb osztályokat s a papságot.

— A nemzeti multat gunyolni, becsmérelni kell, mert másként lelkesít, a fajszeretet harcra ösztönöz. Meg kell akadályozni a történelmi középosztály megélhetését.

TÁRCZA

A milieu.

... És ha még oly ádáz indulattal gunyoljátok is az ideált, azért mégis igaz marad, hogy: az irodalom nem lehet el ideálok nélkül. Csak úgy, mint a világ el nem lehet illúziók nélkül. Mindenféle illúziók tartják össze a társadalmat. (Már úgy, a hogy!)

A tény, a fogalom lényege nem változott azzal, hogy az újabb magyar szépirodalom, e vajmi kevésbé „szép” irodalom, teljesen kiküszöbölte, majdhogynem kiközösítette e szavakat: ideál és eszmény. Helyettük most csak ez járja: milieu.

Meglehet, hiszen meglehet, hogy csak az újmódiak betegesen lázas kutatása teszi száműzötté ezt a kifejezést, amely már régi. Nem új, hanem — örök. De ha így van is, ha öntunatlanul is, bizonyosságot térszen maga ellen az író, a költő, a ki megtagadja az eszményt, megtagadva egyben mindazt, aminek fogalmát e szóba helyezni megszoktuk. A szép, a jó, a nemes, az igaz, a tiszta és mindezeknek tökéletes teljessége: ime az ideál. A rut, a gonosz, az aljas, az álnok, a moeskos: im ez a milieu.

Nem elfogult vélemény ez. Tisztára objektív igazmondás. Nem is szokták ezt tagadni, sőt még inkább dicsékednek vele. Hivatkoznak a mesterre, az ő Mesterükre, aki

oly borzalmas élethűséggel írta meg a testi és lelki bélpoklosság minden kinos változatát. Evvel indult meg az eszement forgatag. Kezdődvén azzal, hogy leírja a bűnös förtelmet, folytatja azzal, hogy kimentti és végezvén azzal, hogy fölmagasztalja.

Igenis, uraim! Írók, szerkesztők, műbírálok, kiadók, színigazgatók! Ide juttatta a magyar szépirodalmat az önök „szakértő” pártfogása. Az önöké, bizony csak az önöké. A közönség? A közönség, szegény, mit tegyen? Megvette a könyvet, megváltotta a belépőjegyet, előfizetett a folyóiratra; a pénze már oda van, hát igyekszik a jámbor élvezni azt, amit pénzéért kap. Ha pástétom, pástétomot; ha paczal, paczalt. Minden ember nevetséges szörnynek tartja már a hajdanvaló censort. És senki sem hajlandó észrevenni, hogy ma is vígan működik a censura. Nem egyfejú már, mint régen, de annál inkább sok karu. Parancsoló torzképe ott gunyaszt minden irodalmi tintatartó fölött. Ott susogja ármányos igéit: „Nekem írjad, amit írsz. Én vagyok a nyilvánosság; enyém a nyomda, enyém a színpad, én adom a sikert!”

És aki nem akar a pusztának szónokolni, aki nem a maga fiókja mélyére, sem idegen papirkosár fenekére szánta az írását, az bizony letér a maga utjáról és indul oda, ahol nyílik a tág kapu, az irodalmi nyilvánosság. S így támad a látszat, mintha író és olvasó már nem is bírná gyönyörűségét lelmi szebb helyeken, mint a börtön, a kórház, az istálló; nem jobb emberekben, mint a csaló és a gyilkos; nem tisztább lelkekben, mint

akik árulják a férfi becsületet s az árán megveszik a női erényt.

Ezt nevezik milieu-elméletnek s ezt hirdetik az írók a társadalmi környezet igaz rajzának. Holott — szerencsére — éppen az igaz az, ami e rajzból hiányzik.

Az egész milieu-elmélet nem egyéb, mint egy — mindenestre nagyszabású — kísérlet, ráhuzni a szépirodalmat a természet-tudomány divatos kaptafájára. Egy új irány, mint volt már annyi más, a mennyiségben és minőségben túladóan gazdag idegen irodalmakban. De mit keres a bővérűség e beteges kiömlése a mi irodalmunk történetében, mely — ne feledjük! — a Halotti Beszéddel akkor kezdődik, mikor amazok már éltük delelőjén virulnak. Ami a maga hazájában egy író ezer között, egy iskola száz más között, egy kis pattanás, amely viszket, — az mihozzánk átezipelve már ijesztő, égő, fájó talyog.

Része van ebben az írók különböző egyéniségének is, illetve az egyéniségek különböző mértékének. A külföldi mintakép, akár egyik, akár másik még igazi tudós, aki habár tudva rosszat cselekszik, de legalább öntudatos gondnal, tudományos lelkiismerettel, megfontolt mérlegeléssel teszi azt. A mi apró mesterkedőink milderre hogy gondolnának, mikor nem is sejtik! Ha látják, hogy mesterük nem áttallja egy-egy kanál mérget keverni könyvébe, — nosza rajta! — majd ők még tultesznek rajta. S egyszeriben öntik dészaszámra elébünk a mérget. Epét vérrel, bürköt ürömmel. Csak semmi szépet, tisztát, szelidet! Megtagadni, kiirtani mindet! Nincs

Dahlström
* **Géza**
városi kutmester
kultúrasi vállalata
Majláth-u. 9.
— Telefon 233. —
Szivattyuk felszere-
lését elvállalja.

Legnagyobb nyeresemény 600,000 márka.
A nyereseményért az állam felelős.

Szerencse - jelentés !!

Meghívás a nyeresemény kilátásra,
mit a Hamburg városa által garantított nagy
sorsjáték rendez, melyben

9 millió 841.476 márka
okvetlen nyeresésre kerül.

A nyeresemények ezen sorsjátéknál a követ-
kezők: a lehető legnagyobb nyeresemény szeren-
csés esetben **600,000 márka**.

nyeresemény á	nyeresemény á
1 560,000 márka	1 300,000 márka
1 550,000 "	1 200,000 "
1 540,000 "	1 100,000 "
1 530,000 "	1 60,000 "
1 520,000 "	1 50,000 "
1 515,000 "	1 45,000 "
1 510,000 "	1 40,000 "
1 305,000 "	1 30,000 "
1 303,000 "	1 20,000 "
1 302,000 "	1 15,000 "
	1 10,000 "

Az egész sorsjátékban, mely 7 osztályból áll,
100,000 sorsjegy játszik, melyek közül **48,405**
nyeresemény és 8 nagy jutalom lesz kisorsolva,
a mely szám körülbelül az összes sorsje-
gyek felét képezi és így minden második
sorsjegy nyer.

A lehető legnagyobb nyeresemény szerencsés
esetben, az első osztályban **50,000** márka, mely
a hetedikben pedig **600,000** márkára emelkedik.

Egy egész eredeti sorsjegy **6** márka, azaz **7.- K**
Egy fél " " **3** " " **3.50** "
Egy negyed " " **1.50** " " **1.75** "

A következő osztályokra való befizetések,
valamint a pontos nyereseményjegyzék, a hivatal-
ból kiadott és a város czimerével ellátott játékt-
ervezetből tudhatók meg, amelyet kívánatra in-
gyen és bérmentve előre beküldök.

Mindenki, aki résztvesz a sorsjátékban, a
huzás megtörténte után azonnal, minden felszól-
ítás nélkül kap egy hivatalos jegyzéket.

A nyereseménypénzeket én fizetem ki és kül-
döm el a legnagyobb pontossággal és legna-
gyobb titoktartás mellett.

A közeledő huzás miatt a megbízásokat azon-
nal vagy legkésőbb **május 22-éig** a legnagyobb
bizalommal az alanti címre kell beküldeni:

Samuel Heckscher senr.,

49 bankháza Hamburg 36.

Itt levágandó.

Megrendelő **Samuel Heckscher senr.**
banküzletének, Hamburg 36.

Küldjön nekem } egész sorsj. à 6.- M. (7.- K)
} fél " " 3.- M. (3.50 K)
} negyed " " 1.50 M. (1.75 K)

Cim
No. 1187.

A pénzt postautalványon küldöm. } A nem
A pénzt utánvételezve. } megfelelő
A pénzt mellékelem. } törlendő.

Ak igazán finom, kényel-
mes, elegáns és tartós
honi gyártmányu

lábbelit akar
vásárolni,

az forduljon bizalommal

Vuja János-hoz
Szatmár, Deák-tér

(Keresztes András-féle ház),

aki dúsán felszerelt cipő-raktárában
oskás valódi finom bőrből a már is vi-
lághírű hazai gyárakban készült cipő-
ket és oszmákat nagyon is verseny-
képes árakban hozza forgalomba és
üzletéből minden olcsóbbrendű készit-
ményt, a szokásos bőr- és talpatánczo-
kat teljesen kikészübbítte, s a kinek áru-
osinosság dolgában is párját ritkítják.
Kívánatra mérték után bármilyen ki-
viteü cipők és oszmák is készülnek.

ALAPITTATOTT 1810.
Ausztria és Magyarország legrégebb egyházi felszerelések és zászló-gyára

Josef Neskudla

OLMÜTZ, (Morvaország.)

Jótállással szállít kitünő minőségben bámúlatos olcsó árak mellett:

Egyházi ruhákat, lobogókat, templomi szereket, kizárólag tűzben
aranyozott kelyheket, cibóriumokat, monstrantiákat, gyertyatartó-
kat, csillárokat, lámpákat, keresztutakat.

Régi egyházi ruhákat alaposan renovál!

Szegény templomoknak jelentős engedmény. Választékot vásárlási kényszer nélkül küld.

Arjegyzék és költségelőirányzat ingyen.

Blatniczky János

kályhás-mester

Szatmár - Németi

Lakás Zrinyi-u. 13.

Raktár Petőfi-u. 3.

Népbank épület.

Készít a legkényesebb izlésnek is
megfelelő mindennemű kályhákat taka-
réktűzhelyeket, porcellán kandallókat,
fürdőkádákat és faburkolatot. Hozatott
porcellánkályhák kül- és belföldi gyá-
rakkól minden színben és nagyságban
a legujabb modell szerint kaphatók.
Régi kályhák új szerkezetre való átala-
kítását a legjutányosabb árban vállalom.
Minden munka úgy helyben, mint
vidéken saját vezetésem alatt készül.

Jutányos árak. Pontos kiszolgálás.

Vidéki megbízások azonnal teljesítetnek.

Tisztelettel

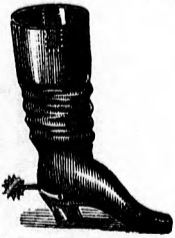
Blatniczky János kályhás-mester.

Cipészüzlet áthelyezés.

Deák-tér 2. szám alól **Petőfi-utca 1. szám alá**

(Leszámitoló Bank helyiségébe, Károlyi házzal szemben)
helyeztük át mértékszerinti cipész-üzletünket, üzemünk megnagyob-
bitása céljából, hol saját készítményü cipő- és csizmaáruk
állandóan raktáron vannak és mérték szerint pontosan készítettnek.

Együttal a n. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy egy
amerikai rendszerü **gyorstalpaló-műhelyt** rendeztünk be, amely
egy pár talpalást **egy óra alatt** elkészít.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

KLEIN I. és TÁRSA

Első szatmári csizma- és cipő-gyár
mértékszerinti cipész-üzlete.

Valódi amerikai panama kalapok! Női kézitáska, gallér és keztyű ujdonságok!

A legújabb divatos forma: Panama, flórentin és manilla zsirardi olasz kalapok, azok javítása és tisztítása. Ujdonságok divatmelléknyek, színes ingek, sport övek, sétatob, keztyű, nyakkendő, selyemzsebkendő, harisnya és más férfidivat különlegességekből

Ragályinál, Szatmár, Deák-tér 8, (Gillyén-ház). Telefon 296. sz.

— A különböző felekezeteket viszályban kell tartani.

— A nemzetiségeket meg kell nyerni a harcra; az uralkodó házat is meg kell hódítani azzal: el kell hitetni Béccsel, hogy ők hivatottak az összmonarchiának és elleneségei Magyarország önállóságának.

— A nemzeti eszmét el kell tiporni, ezért jelszó az általános választói jog.

„A magyarországi szabadkőművesség czégére alatt történt meg a szervezkedés egy idegen faj: a zsidóság uralma alá vonására“

Viharzó indulat csap föl bennünk, vérünk hullámokat ver, kezünk ökölbe szorul ez elvetemedett gyalázatosság kifőzői és végrehajtói ellen.

Romlottság, örült gabszág, hazarulás van e tervezetben.

Es hogy ez az évtizedek óta folyó aknamunka nem lázalmok káprázata, a jelen állapotok züllöttségén kívül egy protestáns volt országgyűlési képviselő: Kovács Ernő dr. „Szabadkőműves emlékeim“ cz. röpirata mondja el.

Hia van könyv, a mit minden keresztény magyar embernek el kell olvasnia, ez a füzet az.

Nyitott szemmel kell látnunk:

virág, nincs szivárvány, nincs zöld mező, nincs lépes méz, nincs kék mennybolt!

... Az pedig, a megtagadott ég sátorja, nem hull a fejükre. Ott mosolyog fölöttük szeliden tovább is. Örökké. Örökre. Lehet-e rá fölnézve, tagadni az örökkévalóságot?

A divatos magyar író azt állítja: lehet. S ez a rejtett zátony, amelyen minden erkölcsünk megtörik. Miért hogy a mi törtetőink soha de soha utól nem érik azokat, a kiket mesterükül választottak?

A mi ugynevezett naturalistáink munkáikból kizárnak minden vallásos elemet. Leírják, részletezik, analizálják az ember testi és lelki (de inkább testi!) életműködésének legapróbb nyilvánulását, s mellőzik a legnagyobbat, a legáltalánosabbat: a vallásos érzést. Mintha az ember leghensőbb lényével egybeforrta érzés nem is volna a világon, ugy agyonhallgatják. Le akarják írni hőseik és hősnők lelkivilágát s meglátni se akarják azok lelki világát.

Ezt a hibát más irodalmak ismert nevei el nem követik. Majd mindjárt meglássuk, miért nem. Csak előbb gondoljunk végig a tétel igazságán, Páristól Moszkváig. A francia hitetlenség vitába száll az Egyház minden tantételével, szenvedélyesen támadja minden parancsát, kétségbevonja minden igazát,

kik ellenségeink, hol van a romlás forrása,

Azután pedig tennünk kell.

Ily vakmerő gonoszszággal szemben nincs helye semmi kiméletnek. A kik harcot üzentek a magyarság ellen, azokkal szembe kell szállanunk. Kegyetlen irtó háborura kelünk. A jelszó legyen ebben a küzdelemben a keresztény politikai párt egyik vezérférfiának elve:

— A támadással szemben legjobb védelem — a támadás!

Pusztul a kazár! — Megbolondult az ur? — kiáltják egyszerre mind a hányan vannak, józanok és keresztények — Talán a rutén paraszt, a magyar paraszt, a magyar hazaszeretet, és nemzeti jelleg pusztul a kazárok tatárjárása nyomán, de nem a kazárok pusztulnak? Hogy lehet ilyet állítani! — No, hiszen nem mi mondjuk ezt, hanem egy verbeli Samu, dr. Illés Samu, tehát nem kell mindjárt elhinni. Az történt ugyanis, hogy az ökörmézói járás zsidói megbízták a fentnevezett Samut, hogy „védje meg“ őket. És a derék hitsorsos egy „Kazár védelem“ cz. röpiratban meg is védte őket. Mindenesetre eredeti és jellemző az a mód, ahogy Illés Samu a feladatát megoldotta. Nem követte az egyoldalú és irányzatot védőknek azt a jól ismert taktikáját, hogy ami kevés jó van a védekezésben, azt élénk színezéssel feltűnővé teszik az olvasó előtt, bűneit pedig, mintha nem léteznének, elhallgatják. Ő nem így cselekedett, hanem megtette röpiratában a a népnnyuzással és a nép demoralizálásával, hazafiatlansággal, és kulturiszonynyal vádolt hitsorsosait magyar őslakóknak, a kultura

fáklyahordozóinak, az „állami és vallási törvények, a nemzeti és társadalmi hagyományok rendithetetlen oszlopainak“, akik nem a dolog könnyebb végét, a meggazdagodásnak törvénybe ütköző módjait keresik, hanem „a polgári munka minden neméből kivesszik a maguk becsületes részét“. S mindezeknek tetejébe a kazárság nyomorog, szegényedik és Amerikába vándorol és — ámulj világ! — „rutén inség és zsidó inség között a különbség csupán annyi, hogy a rutént még segíti itt-ott a hegyvidéki kirendeltség, míg a kazárért nem jajdul fel senki.“ Mindez így gyönyörűen hangzik, csak az a baj, hogy széles Magyarországon nem talál Illés Samu egyetlen józaneszű embert, aki ezt neki elhiggyje. Főleg miután „tárgyilagos“ fejtegetéseit ilyen bizalmatgerjesztő következtetésekkel támogatja. Szerinte pl. az utolsó 10 év alatt mindössze 6 darab kazár vándorolt be az ökörmézói járásba, de mind a hatot kiutasították. Amerikába vándorolt 100 kazár család, tehát az ökörmézói összszidóság 11 százaléka. És mégis, mikor a kazárok kulturiszonyját kell bizonyítani, Samu ur leírja, hogy a népiszkolai tanulók 80 százaléka zsidó. — Kedves Illés ur, ha az ön szatés és „italmőr“ hitsorsosai is ilyen kettős kules alapján számolnak a ruténnal a vásárláskor és a fizetésnél, akkor nincs mit esodálkozni az országos felháborodáson.

Egy dologban azonban teljesen igazat adunk dr. Illés Samunak. Abban, amit röpiratának elején mond, hogy t. i. a „kazár igenis = zsidó, faja szerint, vallása szerint. Es csak a politikai hipokrizis különbözteti szét a kazárt az országot egyéb zsidóságtól.“ Mi is ezt valljuk: a frissen (illatosan) közénk telepedett kazár s a lipót- s terézvárosi nagyságok között nem lényegbevágó, hanem csak fokozati különbség van. Mindössze — egy néhány közbeeső stációon megállapodva, — meg

de — beszél róla. Behatóan és komolyan foglalkozik vele, mint a legszilárdabb társadalmi intézménnyel. Az áhitatos moszkovita, nem igen bolygatja az Egyház szervezetét. Önála inkább magában hordja minden lélek a hit épületét. Az elbeszélések minden alakja ugy él s cselekszik, mint az élő tömeg, amely ott mozog körülötte. Mindenik hisz, imádkozik, bójtöl. És a mi fő: bűnbánatot tart. Vezeklést, bánatot, töredelmet érez, mutat és tanúsít mind, aki vétkezett.

Ezt a belső élelet, a belső megigazulásnak ezt a megrázó lelki folyamatját sikasztják el a híreskedő magyar írók. Megtagadják alakjaiktól, ami önmagukban is hiányzik: a keresztény érzületet, a katolikus áhitatot.

Mert ők maguk nem keresztények.

Már pedig: Ki miben vétkezik, abban bűnhődik. Hiába szaporodnak egyre-másra a magyar Raszkolnikovok, egy sem ér fel a fejével a szegény, nyomorult szibériai fegyencnek a lába nyomáig, hiába tobzódnak könyvekben és színpadokon az uteza lányai. Imhol ezek bársonyba öltöznek, prémekbe burkolóznak, pezsgőben duskálnak, parfümben fürödnek és éppen azért, éppen azért, festett ajkukra venni sem méltók nevét a boldogtalan Szonjának, aki ott megy fakó kendőjé-

ben, dideregve, irtózva, imáját rebegve, megy — oh szörnyű nyomor végtelen mélysége! — kenyérért a félörült mostoha, a kis testvérek részére.

Ez a milieu. A valódi.

De ha kihagyjátok, kifeledeitek (szándékosan), elnyomjátok irástokban ezt a veleszületett, belenevelt, együttélő nagy emberi érzést, akkor hiába pengetitek milieu-elméletek lankadt hurjait. Hiányos, hamis hangzavar kél csak abból s a legapróbb vonások halmazából is csak kuszált torzkép lesz.

Igazat kell írni, mondjátok. De hogy az igazságot irhassátok, előbb magatoknak kell igaznak lennetek. Igazuljatok meg!

Addig, míg a társadalom a kereszt védelme alatt áll, míg az emberek templomba járnak, míg az ünnepeket Tedeum köszönti, a temetést requiem kíséri, míg az egyház keresztel és esket, — addig nincsen igazi milieu-rajz oltárok és harangok nélkül. A ki hitélet és vallásos cselekvény nélkül való milieut keres, az ne akarjon emberi társaséletet rajzolni. Az ám menjen a baromfiudvarra és duskáljon a gyöngygyök és a házikutya pszichológiájában. Chantecler vele és „tollas“ társai!

Diri.

Miért előnyös a FÖGEL-féle pörkölt kávé használata?

Mert

nem füstöli lakását; nem vesződik a pörköléssel; minden perczen friss pörkölést vehet.

Mindamellott 25%-ot megtakaríthatnak mindazon vevők, kik pörkölt kávé vesznek mert annyi bepörköldik a házi pörkölésnél!

Kérem próbavételét, melyből meggyőződhet.

Kávé

legjobb és legolcsóbban beszerezhetünk

Benkő Sándor

kávakereskedőnél Szatmár, Kazinczi-utca 16. „MOKKA“ keverék czégem különlegessége. 1 klgr. 4-40 korona. Villany erővel pörköltve.

Utazási különlegességek

Ragályinál, Szatmár, Deák-tér 8, (Gillyén-ház). Telefon-sz. 296.

bőröndök csettákból. Halászati cikkek: valódi angol horgok és selyem spárgák. Teljes tennis felszerelés. Rakettek, azok javítása és teljes hurozása, labdák, prések, szél és középhálók. Tavaszi gyermekjátékok, kertibutor, hinták, függő ágyak. Vivó felszerelések, stb. stb.

kell tennie az utat a határszéltől Budapestig, a pájeszt angolokra nyírott bajusszal, a kaptánt szmokinggal, a mellény alól lecsüngő madzagokat aranylánczsal kell feleserélnie, sip helyett tollal, rongy helyett párisi különlegességekkel kell kereskednie, s már többé nem pálinkával, telekkönyv-műveletekkel, jószáguzsorával a rutént, hanem tőzsdével, szociológiával, szocializmussal boldogítania a magyart. És még pökendibbnek kell lennie és 50 év alatt Rapaport Gedajlóból akár Vázsonyi Vilmos is lehet. Mondom, ezt a véleményét Illés Samunak teljesen osztjuk. Még csak azt szeretnők, ha t. Samu barátunk következő röpiratában azt a kérdést tisztázná, hogy vajjon nemzeti és társadalmi szempontból a határszéli kazár veszedelmesebb-e (ő szerinte „áldásosabb“) vagy a már fővárosi?

A szabadkőművesség alapjellemtvonásai.

I.

Budapest, 1911 május 8.

(N. E. dr.) Eddig már láttunk olyan jellemvonásokat, amelyeket a román szabadkőművesség az idők folyamán vett fel. Most azt akarom bemutatni, hogy milyen volt a szabadkőművesség eredetileg és hogyan, hova fejlődött az idők folyamán.

A szabadkőművesség keletkezésére nézve öt féle hagyomány is áll fenn.

Az első hagyomány szerint a szabadkőművesség eredete a chaldaeusok, aegyptomiak, babiloniaiak, assýrok, perzsák korába nyulik vissza. Ezeknek a keleti népeknek kétféle titkuk volt. Az egyik vallási, a másik tudományos titok.

A vallásos titkokat a mágusok őrizték, akik a néptől elkülönítve erdőben, hegyek között vagy a föld alatt éltek, úgy, mint a keltáknál a druidák, az indusoknál és aethiopiaiaknál a brahminok.

A vallásos titkok a kereszténység terjedésével elvesztették jelentőségüket. Nem így a tudományos titkok. Ezek időről-időre változtak ugyan, de az a szövetség, amely a tudományos titkok birtokában volt és van, mai napig is fennáll.

Abban a kezdetleges korban a tudományos titkok is a mágusok kezében voltak. Ezért bízták rájuk az uralkodók nevelését is és innen eredne a szabadkőművesség elnevezése is: „királyi művészet“.

Ezeknek a mágusoknak oly jó hírnevük volt, hogy a legnagyobb hősök, bölcsészek és előkelő idegenek hozzájuk jöttek, hogy magukat ezeknek titkaiba beavassák. Allitól Lykurgus, Solon, Thales, Pythagoras, Demokritos, Mózes stb. ezeknél tanultak.

E szerint a szabadkőművesség a mágusoktól eredne, akik a királyi művészet mai híveinek elődei volnának. E szerint az időszámítás szerint a szabadkőművesek ma 5645 esztendőit irnak.

A szabadkőművesek maguk sem hiszik, hogy eredetük ily messze volna visszavezethető.

A másik hagyomány a szabadkőművesség eredetét a Salamon templomának építése koráig vezeti vissza és az időt Adonhirám meggyilkolásától számítja. E szerint az időszámítás szerint a szabadkőművesek most 2663. esztendőit irnak.

Adonhirámot már tüzetesen ismertem.

E szerint a hagyomány szerint a meggyilkolt nagymester Adonhirám volna. Ezzel a hagyománygyal a szabadkőművesek symbolumaiban lépten nyomon találkozunk, sőt a román szabadkőművesség symbolikája merőben ezen a hagyományon épül fel.

Az angolszász és germán szabadkőművesség szerint a meggyilkolt nagymester maga a Krisztus volna. Ezekben a páholyok-

ban a tanoncot felvétele előtt János apostol evangéliumának első részével, a tökéletes nagymestert pedig János apostol jelenések-ről írott könyvének 21. és 22. részével ismertetik meg. Ez volna a szabadkőművesi tudomány kezdete és vége.

A negyedik hagyomány a szabadkőművesség eredetét a kereszties hadjáratok korára, a XII. századba teszi. Ekkor keletkezett 1118-ban a fehér köpenyű, vörös kereszties templomos rend, melyet V. Kelemen pápa 1312-ben törölt el. Allitólág ezek a templáriusok a mágusok titkaiba jutottak és igyekeztek a mágusok tanait a keresztény tanokkal összhangba hozni.

E szerint a hagyomány szerint a megölt nagymester Jakab Bernhard Molay templárius volna, akit Szép Fülöp francia király 1313-ban elevenen égettetett el.

Azok, akik a templáriusoktól származtatják a szabadkőművességet, felfogásukat azzal támogatják, hogy a tanoncok szent-szavának kezdőbetűje: „J“ nem „Jakint“, hanem „Jakabot“, a legényfoké: „B“ nem „Boast“, hanem „Bernhardot“ és a mester foké „M“ nem „Maebenac“-ot, hanem „Molayt“ jelenti. Támogatja felfogásukat a skót ritus, mely szerint a neophitákat ma is úgy veszik fel, mint a templáriusokat, nyakukban kötéllel.

A templárius rendet St. Omár Gottfried a Salamon temploma mellett alapította 7 társával együtt és innen terjedt el nyugatra. A tanoncokat is keletről nyugatra utaztatják bekötött szemmel, mielőtt felvennék. A királyi művészet elnevezés pedig onnan ered, hogy II. Balduin jeruzsálemi király a templáriusokat védelmébe vette, nekik palotájában szállást adott és őket segítette. A testvér szó is a templáriusoktól ered.

Ez a felfogás azokat a bakugrásokat is a templáriusokról származtatja, amelyeket a tanoncok, legények és mesterek felvételük, illetve béremelésük előtt tesznek. Valóban szép látvány lehet, midőn például X mérnök (tanoncz) hármat ugrik, Y ügyvéd (legény) hetet, Z miniszteri tanácsos (mester) 27-et ugrik. Komoly emberek hogyan változtathatják magukat bakkeeskékké!

Könyvelmü városi gazdálkodás.

70.000 korona kidobott pénz.

Szatmár városa óriási, milliós befektetések előtt áll, a milyenek a csatornázás és a vízvezeték, felsőbb kereskedelmi és polgári fiúiskola, és ami mindennél égetőbb és elodázhatatlanabb szükség, új városi közkórház építése, mert a mostani nyomoruságos tűzveszélyes zugkórház valóságos szegénye és büne a városnak.

Mégis vannak, akik — nem tudni milyen okokból, köz- vagy magánérdekből-e, — pártolják a Rákóczi-utcai Litteczky-féle teleknek a Pannonia udvarán át gyalogjáróval való összekötését a piacczsal.

Az egyik terv az lenne, hogy a Litteczky háza mellett az udvaron át vezetne a gyalogut. A tulajdonos emeletre építené a házat, az utczarendezés ezimén házából levágandó csekély kis részért 12.000 korona kárpótlást kérne. Nem is említjük, hogy a telek mennyit nyerne értékben a tervezett átvágás által.

A másik terv szerint a város megvenné a telket és a házat, úgy amint van, 70.000 koronáért. Erre talán már készen is van a megegyezés.

Ezzel szemben Fögel Károly sokkal olesőbb és előnyösebb ajánlatot tett a városnak, midőn azt kérte, hogy az ő Deák-téri házat, a régi Halmi-házat használják fel ilyen gyalogjáró készítésére. Az ő házának kapubejárója a tűzoltók laktanyájának a törvény-

szók felé eső kapujával épen szembe esik. Fögel ajánlatáért semmit sem kér, csak annyit, hogy a tűzoltók engedjék meg az átjárást. Ezáltal a Deák-térről a postához meglenne a legrovidebb és legkönnyebb közlekedés. Ömaga a telkét beépítené boltokkal, miáltal az egész bazár-formát kapna.

A Litteczky-féle ajánlatnak hátránya az is, hogy a gyalogjáró a Pannonia istálló és szemétdombja mellett vezetne el. A Pannonia szállodának szüksége van az udvarra, a hol egyes napokon tízével-huszával állanak a szekerek. A vidéki közönségtől nem szabad elvenni ezt az alkalmas szállóhelyet.

Most, a midőn milliós befektetések előtt állunk, ne dobjanak ki 70.000 koronát hiábavaló semmiségre.

Városi közgyűlés.

A hétfői városi közgyűlésen elnöklő Csaba Adorján főispán elsősorban megelekezelt Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter elhalálozásáról. 16 évig volt városunk díszpolgára, 2 cikluson képviselője, két vasut, a vasuti internátus, a faipari szakiskola létesítője. Ravatalára a város koszorut helyeztett, emléktét jegyzőkönyvileg megörökítették és részvétiratot intéztek a kormányhoz és a családhoz.

A polgármester havi jelentésének két legérdekesebb pontja volt a vízvezeték és a zárdakert átvágásának kérdése, mely utóbbira a megegyezés 60—70.000 K áldozattal valószínűleg létrejön és legközelebb a közgyűlés elé kerül. A vízvezeteki kutak elhelyezése a Kossuth-kert nem alkalmas, hanem a Szamos jobb partján, az államvasuti híd-től fölfelé, egymástól 80—100 méter távolságban fognak próbakutakat furni. A terv fel van terjesztve jóváhagyás végett.

Az elhunyt Uray Géza helyére köziz. bizottsági tagnak Jeney Györgyöt választották meg.

Dr. Lengyel Márton és Uray Géza virilisek helyére Klein Vilmos és Freund Ezékiel póttagok hivattak be.

Dr. Lükő Béla közkórházi rendelő-rovosnak hat havi szabadságot adtak.

A rendőri büntető bíróság előtt a közvadás képviselőnek ellátásával dr. Ambrózy József, dr. Biró Elemér és dr. Verécsy Ernő tb. ügyészeket bízták meg.

A napidijas irnokok drágasági pótlék iránti kérelmét elutasították, hanem felhívták a városi tanácsot, hogy végleges fizetésrendezésük iránt legközelebb tegyen javaslatot.

Kimondotta a közgyűlés a Kisfaludy-utczának a Kossuth-kert háta mögött levő utczával való összekötését, és az ezen utczanyitáshoz szükséges terület rendezését.

Scherling Antalnak a Pannoniaház udvarán fényképezési műterem ezéjára szolgáló egyemeletes lakóház építését megengedte.

A négy nyilvános illemhely építésére s üzemben tartására vonatkozó szerződést jóváhagyta.

A közgyűlésnek sötét árnypontja volt a befejezése, mert a mindennél égetőbb szükséglet, az új városi közkórház építését ismét elhalasztották, ki tudja meddig. Nagy nyugtalanság volt észlelhető a teremben, mikor meg csak biztatást sem kapott a közgyűlés, amelynek pedig már annyiszor ígértették az építést.

Ha

ingatlantakar venni, vagy eladni, jelzálog-kölcsönt keres, mielőtt bármiféle gazdasági cikket beszeresne, vagy a gazdasági élet bármely ágába vágó szükséglete van, — forduljon bizalommal Poszvek Nándor gazd. szakirodájához Szatmár, Kazinczy-u. 7. sz.

≡ NAPI TÉMÁK, ≡ ÖRÖK PROBLÉMÁK

Irja: HARSÁNYI KÁLMÁN.

HAT ÓRA HARMINC, ÉS FÉL HÉT. — Legnehezebben győzik meg egymást azok a vitatkozók, a kik közül az egyik hat óra harminc percet mond mikor az órájára pillant, a másik pedig fél hetet. Mert a „mi“ csupán a filozófus elmékre fontos, a világ mindenkor a „hogyan“ után indul, s nem a lényeg ejti gondolkozóba, hanem a kifejezés mikéntje. Az efféle „homlokegyenest ellenkező álláspontú“ emberek legelkeseredettebb vitáinak ez a legtipikusabb formája:

A. —: Ismétlem önnek, határozottan állítom, hogy háromszor négy, annyi mint tizenkettő.

B. —: Háromszor négy! Ha, ha, ha!... Hogy lehet ilyesmit még csak kimondani is! Hiszen még a veréb is azt csiripeli, hogy tizenkettő annyi mint négyszer három!

A. —: Négyszer három! Hallatlan! Ez a mai nemzedék tisztára megbolondult. Fejtetőre állít mindent, s lábballal tiporja legszentebb hagyományainkat! Négyszer három! Örületes! Hát Maróthy? Hát Bolyay? Hát König Gyula? Hát Beke Manó? Hát Poincaré?

B. —: Ezek? Dilettánsok, elmaradt emberek. Ugyan ki hivatkozna már ma ezekre a megkopott nevekre! Háromszor négy! Na megessen bele, ha önkéntől függne a világ kulturális haladása! Háromszor négy! Kacagnék, ha nem volna inkább sirnivaló kedvem, hogy még ma a huszadik században is... stb. stb.

És ez az A meg ez a B kölcsönösen szentül meg vannak győződve arról, hogy a másik az „igazság“ megértésére képtelen s a butaság vagy a kaján roszakarat sötét lobogója alatt visel irtó háborút a felvilágosodás ellen.

GIGÁSZOK MEGKÖNNYEZŐI. — Nem jószívű, csak ostoba emberek, akik megszánják a karyatidet, a miért tonnás köveket visel a vállán.

PÁRBESZÉD.

A. —: Engem ugyan megvert az Isten a gyermekeimmel!

B. —: Ne mondja! Miért?

A. —: Nincs szíve egyiküknek sem.

B. —: Ugyan!

A. —: Istentelenek, háládatlanok!

B. —: De miért?

A. —: Nem szeretik az anyjukat.

B. —: Sohasem hallottam még, hogy megboldogult anyáról szebben beszéltek volna a gyermekei.

A. —: Nem a megboldogultat gondoltam, hanem a feleségemet, a másodikat.

B. —: Vagy úgy? Akkor értem. Mert hiszen amannak még most is mindennap virággal díszítetik a sírját.

A. —: Igen? Nem is tudtam...

HOL BÚZ, HOL ILLAT. — Sokan undorodnak a tömjén szagától. De csak azért, a mit másnak gyújtottak mások.

HAZÁRD JÁTÉK. — Azok a legvakmerőbb kockavetések, a melyek nyereséssel rémitgetnek, de a melyeket mégis meg kell tennünk hiúságból, dachból, büszkeségből.

A RETTENTŐ ÁGY. — Minden újító Prokrustes. Természetes, hogy ő maga gyötrődik leggyakrabban abban a rettentő ágyban, a melybe bele kell férni. És minden nap talál magán újabb meg újabb nyirbálni vagy nyuj-

togatni valót, mert rettentő ágya is életet él, s egyre változva hol szűkül, hol bővül, hol nyúlik, hol összebb zsugorodik.

A derékaját természetesen már nem ő tömi tele tövisekkel.

AZ IZLÉS. — Két ember lelki kapcsolatában nem a gondolatok közössége a legfontosabb, hanem az, hogy izlésben ne legyenek közöttük túlságosan nagy eltérések, mert ezek válnak lassanként áthidalhatatlan szakadékokká. A gondolat könnyebben változik, alakul, termékenyül meg és pukkan szét mások hatására, mint az izlés. Hogy így mondjam, míg a gondolat csak a lélek hámján futkározik, hogy itt ott maradandóbb gyökeret verjen, — az izlés lelkünk mélyéből nézeget kifelé, s gyökerei sokkal mélyebben vannak bennünk, semmint mindenestül kiszakadhatnak.

Ellentétes izlésű emberek között kínai falak épülnek még akkor is, ha szíveik — a falon keresztül — össze vannak láncolva.

A KÉTSÉGBEESÉS. — A kétségbeesés csupán azok büntetése, a kik túlságosan mertek örülni egy-egy vékonyka reménységnek.

HIRES

Pályázat. A Kosztra Ignác, tb. kano nok halálával megüresedett esomaközi püspöki szabadadományozási plebániái javadalomra f. évi május hó végéig van kitéve a pályázati határidő. A pályázóknak kérvényeiket az egyházmegyei hatósághoz kell beküldeniük.

Szavazás az új kanonokra. Püspökünk a Kádár Ambrus praelátus kanonok halálával megüresedett stallumot betölteni óhajtván ismerni akarta papságának véleményét is, ezért a május 3 án kelt körlevelében ezen hó 15-éig a szokásos módon elrendeli a szavazást.

Papnövéndékek felvétele. Ez évben a papnövéndékek felvétele a helybeli papnevelőintézetbe július 3 án lesz. Fölvételnek a VI., VII. és VIII. osztályt végzett főgimn. tanulók, akiknek előző napon az egyházmegyei irodában jelentkezniük kell magukkal hozván keresztleveleiket és iskolai bizonyítványukat.

Kongregációi ünnepély. Kedves ünnep folyt le vasárnap a Jézustársaságiak Kálvária templomában. Ratkovszky Pál, kir. főigazgató 9 új tagot fét fel szüz Mária leventéi közé. Különösen megható volt, midőn 14, a VIII. osztályt végzett ifju, a hívők nagy sokasága előtt szabadon, szilárd valóságos meggyőződésből a boldogságos Szüznek ünnepélyesen ígértet tett, hogy az egyháztól kárhóztatott társulatokba be nem lép, sem párbaliban semmi módon részt nem vesz. A Mária Kongregációnak valóban szép gyümölcse a nemes elhatározás, — a mint azt Ratkovszky Pál, kir. főigazgató lelkes és meggyőző beszédben kifejtette — hogy ifjak ily nagy lelkibátorsággal készülnek a kongregációból merített eszmék életbe való átültetésére. Mert így vétezik fel magukat legjobban ama veszélyek ellen, amelyek a még tapasztalatlan ifjút a titkos társulatok részéről fenyegetik, midőn minden esz-közzel, sokszor a jótékonyosság leple alatt hatalmukba keríteni törekszenek. Még nemesebbé teszi elhatározásukat az a körülmény,

hogy mint uttörők példájukkal a jövőben a kevésbbé bátor ifjakat is hasonló elhatározásra indítják.

† **Hieronymi Károly.** A mig élt, — és hosszú életet élt — ellenfelünk volt. Szabadelvű, a mint mondják, szabadkőműves is és az egyházpolitikai törvényeknek ő volt egyik megalkotója; a koalíció ellen kiméletlenül küzdött. De ravatala előtt mindezt elfelejtjük. Elfelejtjük hibáit és csak erényeit látjuk. Egyik erénye pedig az, hogy — noha csaknem félszázadot töltött a közpályán és többször miniszter is volt — szegényen halt meg, mint nemes elődei a kereskedelmi minisztérium élén: Baross Gábor és Horánszky Nándor. És másik erénye az, hogy a halál küszöbén, teljes eszméletnél, lelke föl-küzdötte magát Istenhez, kibékült egyházával, papot hivatott, fölvetta a haldoklók szentségeit és ajkán imádsággal halt meg ép úgy, mint nagy elődei: Baross Gábor és Horánszky Nándor. Nyugodjék békében!

Az erősödő katolikus sajtó. A esz-nevész katolikus sajtó fája életerős lombokat hajtott azóta, amióta a Katolikus Sajtó-egyesület táplálja. Rendszeres támogatással fokozatosan fejlesztette a központi katolikus sajtót és segítette a vidéket is. Örömmel vesszük tudomásul, hogy az Alkotmány ismét bővült terjedelemben s május elejétől kezdve már állandóan napi 20—22 oldalnyi terjedelemben jelenhetik meg a Katolikus Sajtóegyesület és a sajtó egy nagylelkű pártfogójának segítségével.

A holtköz. Érdekes kimutatásban számol el a kalocsai jószágigazgató b. e. Várossy Gyula adományairól. A boldog emlékü érsek e kimutatás szerint évenként kevés híján 500.000 koronát, így összesen 11,433,540 korona 14 fillért utalványozott és adott a kimutatott ezélokra.

Érdekes statisztika. A nyitrapereszlényi plebáni r. k. hiveinek a száma 10 év alatt 1700-ról 2570-re szökött fel; míg a zsidók száma 253-ról 120-ra apadt le. Nyitrapereszlényben persze van már keresztény mészárszék, keresztény trafik, keresztény bolt és hitelszövetkezet.

Új ipartársulat. A szatmári önálló mészáros és hentes iparosok társulata megalakult, tisztikara: Elnök Bölönyi László, alelnök Bak István, pénztáros Miklusowszky Antal, jegyző Debreczeni István, ügyész dr. Glatz József ügyvéd, számvizsgálók Jaczkó Zoltán és Scholtz Emil, választmányi tagok Szabó József, Matolesi Sámuel, Braun Herman, Kerekes Ferencz, Elek József, Kolb Dávid, Szimonisz Albert és Barabás Béla.

Hirtelen halál. Megrendítő haláleset történt vasárnap este. Rád Károly, az Osztrák-magyar bank felügyelője és helybeli fiókjának főnöke vasárnap este sétaközben hirtelen rosszul lett és néhány percz múlva sőgorának, Reisinger Sándornak patikájában, a hova betért, agyszélhűdés következtében meghalt. Az osztatlan tiszteletnek örvendő kiváló férfi tragikus halála az egész városban mély megilletődést és őszinte részvétet keltett. Mélyen lesújtott felesége, szül. Wagner Gizella s kis fia, valamint előkelő rokonság gyászolja az élete derekán, 53 éves korában meghalt nemes férfit. Temetése impozáns részvéttel tegnap délután folyt le. A szertartást Hehelen Károly praelátus kanonok végezte a növénydekpapok segédletével.

Halálozás. Mike László, a Koronavendéglő söresarnokának vendéglőse tegnap reggel agyszélhűdés következtében 48 éves korában elhalt. — Farkas László, a gróf Károlyi Lajos erdődi uradalmának nyug. pénztárnoka élete 65. évében hosszas szenvedés után elhunyt.

Pártoljuk

a hazai ipart!

Minden magyar ember szent kötelessége a hazai ipar pártolása.

KEPES SÁNDOR

Első Magyar Andesit Sirkőgyárában SZINÉRVÁRALJÁN

csakis hazai termékeket dolgoznak fel.

A legkifogástalanabb kivitelben készíti a legkülönbözőbb alaku pyramisokat, obeliszeket, keresztteket, emléktáblákat, sírfeleket, mezei keresztteket, kápolnákat, mauzoleumokat stb.

MODERN BERENDEZÉSŰ GÉPTEREM A CSISZOLÁS RÉSZÉRE.

Fiók-üzlet: Szatmár, Attila-u. 4.

Kinevezés. Csaba Adorján főispán dr. Luby László vármegyei aljegyzőt Szatmár vármegye törvényhatóságához tiszteletbeli szolgabíróvá kinevezte.

Közgyűlés. A szatmári kath. legényegyesület f. évi május 14-én, vasárnap d. e. 1/211 órakor tartja évi rendes közgyűlését.

Tűz a gőzmalomban. Vasárnap éjjel a nagygőzmalom egyik raktárhelyisége, mely géprezszekkel, kőszénrel volt tele, kigyuladt. A gyorsan harapózó tűz hogy át nem esapott a többi épületre, tűzoltóink bátor és kemény munkájának köszönhető. Az oltásnál két sebesülés is történt. Nyiczás János tűzoltó-köcsis a vágatólovak közé esve fején sulyosan, Boros Miklós pedig a kezén könnyebben megsebesült. A raktárhelyiség leégett. A kár mintegy 10.000 korona.

Szatmári szabadkőmivesek. Az „Alkotmány”-ban közzétett szabadkőmives névsorban városunkból Tanódi Márton dr. és Tanódi Endre dr. szerepelnek, mint egyik budapesti páholy tagjai.

Áthelyezett irgalmasok. Katics Demjén szatmári irgalmasrendi algyógyyszerészt a tartományi főnök Pécsre helyezte át, helyébe Ondó Róbert jön Egerből.

Esperesi megbízás. Főpásztorunk Havasi József őrdarmai lelkészt kerületi jegyzőt a felsőlungi esperesi kerület teendőinek végzésével megbízta.

Szatmári állatvásár. A május 2-i országos állatvásár erős felhajtás, élénk kereslet és forgalom, valamint magas árak mellett folyt le. Felhajtott: 1500 ló, 1200 szarvasmarha, 2500 sertés, 500 juh és bárány. Vasuton elszállított: szarvasmarha 266, bárány 99, sertés 392.

A Lorántffy Egyesület jubileuma. A Szatmárvármegyei Lorántffy Zsuzsánna Egyesület május hó 14-én, vasárnap ünnepi tízéves fennállásának jubileumát. A jubileumi ünnepségen Antal Gábor dr. dunántúli superintendens is megjelenik.

Az ügyvédi kamarából. A szatmárnémeti ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Ambrózy Sándor ügyvédet Szatmár-Németi székhellyel, dr. Katz Izsák ügyvédet Nagybánya székhellyel, dr. Kálmán Henrik ügyvédet Nagysomkut székhellyel, dr. Sulyok Sándor ügyvédet Szatmár-Németi székhellyel az ügyvédek névjegyzékébe bejegyezte, továbbá, hogy Uray Géza Szatmár-Németi székhellyel bejegyzett ügyvédet elhalálozása miatt az ügyvédek névjegyzékéből törölte és irodája részére gondnokká dr. Nagy Géza szatmárnémeti lakos, ügyvédet rendelte ki.

Halálos szerencsétlenség. A Mátyás-köz 1. számú ház bontásánál Lép Antal, 54 éves lázári munkásemberre a fal ráomlott s a szerencsétlen ember nyakával targonczája élére esett. A ráömlő vályog leszorította egész testét és a nyakát olyan erővel nyomta a targoncza élére, hogy az a szó szoros értelmében lefejezte a szegény embert. Mire munkástársai és a gyorsan kivonult mentők kiszedték a törmelék alól, a szerencsétlen már nem élt.

Szatmármegye kölcsöne. Szatmármegye közönsége közutépítés céljaira egy millió korona kölcsönt vesz fel. A kölcsönt a Pesti első hazai takarékpénztár adja.

Allamsegély a felozlott gazdasági szövetkezetnek. A m. kir. földmívelésügyi miniszterium Teleki Géza gróf közbenjárására a csödbe jutott szövetkezetnél érdekelt kaucziós alkalmazottak, valamint üzletrész tulajdonosok ez utóbbiak részben való kártalanítása céljából 17 ezer korona összeget kiutal.

Közigazgatási bizottsági tagválasztás. A Luby Géza elhalálozásával megüresedett közigazgatási bizottsági tagsági tiszttá a folyó hó 11-én tartandó közgyűlésen kerül betöltés alá. Két jelölt van erre a tisztségre: Szalkay Sándor és Szuhányi Ferenc országgyűlési képviselők. Mindkét jelölt pártja nagy reménységgel néz a választás elé s a jelekből ítélve igen erős küzdőlemezre van kilátás.

Aratási szerződések. A vármegye összes járásaiból beérkezett jelentések szerint az aratási szerződések igen csekély kivétellel

minden községben meg lettek kötve s olyan jelenségek, melyek a gazda és munkás közti egyetértés megzavarására engednének következtetni, nem észlelhetők.

Próbalapok (korrekták) csinos nyomdai kivitelben, portómentes szállítással, 100 példányonként 1 K 20 f.-ért kaphatók a Pázmány-sajtó könyvnyomdában Szatmáron, Iskola-köz 3. sz.

Pável-sósfürdő. A Pável-sósfürdő (Aknaszlatina, Máramarosmegye) Magyarország egyik legszebb fekvésű s kitűnő gyógyhatású fürdője, kellemes üdülő és nyaralóhely. A fürdő néhai Pável püspök örökösének tulajdona. A főtisztelendő papság közül évenként számosan keresik föl. Nagyhatású természetesen *ásványos gyógy-sósfürdő, inhaláció, hidegvíz-kúra.* Ozonduz levegő, fenyőligetek, kitűnő ellátás, olcsó szobák és villa-lakások. Fürdőidény május 15-től. Prospektust kívánatra küld a fürdőigazgatóság (Aknaszlatina).

Egy kitűnő mosószer van most forgalomba hozva, melyet ajánlunk a háziasszonyok figyelmébe. Ezen mosóközvetlen, mely kis alakú igen kiadós táblákban kapható, minden örökifítés nélkül és kártékony mosószerszámok mellőzésével hófehérre mosható a ruha. A mosás, mely azelőtt egy napig tartott, most 3 óra alatt játszva elvégezhető. Ezen mosószer lehetővé teszi még a gyöngélkedő háziasszonynak is, hogy a fehérneműt maguk mossák. A neve ennek a mosószereknek „Washall” és teljes ártalmatlanságáért jótállás vállalatik.

Értesítés. Mély tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy hosszú évek gyakorlatára és tapasztalatára támaszkodva kiváló izléssel végez üzletet mindennemű szobafestő és mázó munkát. Miért is a nagyérdemű közönség további becses pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel: **Daróczy József,** szobafestő, Bercsényi-utca 37. szám.

Ahova feljárni is bajos. A sikárlói legmagasabb hegyen termett kitűnő sikárlói bor egy félliteres butelia az üzletben idei 20, tavalyi 30 krajczár. Saját töltésű 4 éves sikárlói peccsenye-bor „Hungária gyöngye” ezimen egy butelia 50 krajczár. Házhoz vive sikárlói bor egy félliteres buteliában idei 16, tavalyi 20 krajczár. Peccsenye-bor egy félliteres buteliában 25 kr.

Egy jókarban levő biczikli (Styria gyártmány)

olcsón eladó.
Czim a kiadóhivatalban.

Aki szép és olcsó ajándékot óhajt vásárolni, az menjen el a színházzal szemben levő óra és ékszer üzletbe, mert ott találja a legdusabb választékokat valódi arany és ezüst ékszerekben, ugyszintén valódi ezüst és kínai ezüst dísz tárgyak, mindennemű zseb- és fali órákban. Tisztelettel ösv. **KEPES KÁVIDNÉ Szatmár, a színházzal szemben.**

DÁVID ÖDÖN
fogászati műtermét

BUDAPESTRŐL ÁTHELYEZTE,
SZATMÁR, KAZINCZY-U. 15. sz. alá.

Műfogakat, aranykoronákat, csapos fogakat, amerikai hidmunkákat jutányosan készít. — Telefon szám 258.

Ügyvédi irodámat és lakásomat

Rákóczi-utca 34. szám alá,
saját házamba helyeztem át.

Dr. Südy Tibor, ügyvéd.

**Legszebb kivitelben
tisztít minden ruhaneműt,
gallért, kézelőt**

JOÓ SÁNDOR

gőz és villanyerőre berendezett
mű-ruhafestő
regyészeti tisztító-intézete.

Szatmár, Várdomb-utca 16. sz.
Flóközlet: Szatmár, Atilla-u. 1.

Bémer püspök emléktáblájának leleplezése. Az Ung vármegyei Közművelődési Egyesület május 14-én leplezi le Ungváron néhai b. Bémer László nagyváradi püspöknek, a szabadságharcz dícső alakjának, a dr. Laudon István főgimnáziumi tanár által emelt emléktábláját. Az ünnepély műsora: 1. Hymnus, énekli az Ungvári Dalárda. 2. Ünnepi beszéd, mondja Hidasi Sándor. 3. Apotheosis, irta Bajza József, szavalja Orosz István. 4. Szózat, énekli az Ungvári Dalárda.

Fürdő-vétel. A máriavölgy-turvékonyai fürdőt eddigi tulajdonosától, gróf Vay Gábor-tól 240.000 koronáért megvette Merza József halmi kereskedő.

Zsidó szent. Ugy látszik, ilyen is van Nagykarolyban a megürült városi főorvosi állásra sokan pályáznak, köztük egy zsidó orvos is. Hogy mit vétett, nem tudjuk, de igen nagy büne lehet, mert egy hitsorsosa még vezércikket is ír róla egyik nagykarolyi lapban s ott olvassuk: „Bírálja meg a polgárság, hogy rábizhatja-e a város közegészségügyének vezetését olyan emberre, aki fajára tekintettel olyan társadalmi elveket hirdet, melyek következményét nem vonja le. A pályázók közül egy úgy tűnik fel előttem, mint a kétféle Judás. Egyik arczával a néppárti szentet csókolja nagy tisztelettel és undorral rug egyet a fajtáján, de a főorvosi állásért képes másik arczával a zsidó szentet csókolni.”

A megölt mostohagyerek. Czeppelczauer Gusztáv felsővisó kincstári vállalkozó két gyermekével özvegyiségben élt néhány évig, aztán nőül vette Hugel Máriát, aki férjének első házasságából származott 14 éves fiát folyton ütötte. A mult évben a gyermeket halva találták. Két fejszecsapás vetett véget a gyenge fiúcska életének. A vizsgálat megállapította, hogy az asszony egy kártyavetőnőtől kérdezgette, vajjon kiderülhet-e a gyilkosság, és több tanácsot is kért tőle. A máramarosszigeti esküdtbíróóság a vádat tagadó asszonyt szándékos emberölés büntettségért négy évi fegyházra ítélte. A védő semmi ségi panaszt jelentett be, amelyet a Curia elutasított.

Halálozások. Payer Menyhért János irgalmasrendi alorvos életének 24-ik évében Nagyváradon elhunyt. Hónapokkal ezelőtt sulyos betegség támadta meg szervezetét s a leggondosabb ápolás sem bírta megmenteni fiatal életét. — Stéfán Tivadar antalóczi gör. kath. lelkész életének 45-ik esztendejében elhunyt. — Az ungvári kincstári róm. kath. elemi fiúiskola tantestületének 50 éven át volt tagja s a róm. kath. egyháznak kántora, Terebessy Ferenc nyug. kincstári kántortanító, az „Ungmegyei Tanító-Egyesület” volt pénztárosa, munkás életének 76-ik évében, a haldoklók szentségeivel megerősítve, az Urban csendesesen elhunyt. — Szalkay Ferenc salánki községi iskolai igazgató-tanító hosszas szenvedés után Tiszaföldváron 28 éves korában meghalt. — Csutkay Béla ungvári pénzügyőri titkár életének 46., boldog házasságának 19-ik évében hosszas szenvedés után

elhunyt. — *Láng Sándor* munkácsi állami főgimnáziumi tanár ifju felesége szül. *Spiegel Etelka*, alig néhány évi boldog házasság után Kiszébenben meghalt. — *Szülő Alfonz* irgalmasrendi tag, főgyógyyszerész Zágrábban elhalt. A boldogult két évvel ezelőtt a szatmári rendháznál működött mint főgyógyyszerész.

Emléktábla Szerednyén. Mikor Napoleon elől 1805-ben Munkács várába vitték a szent koronát, minden kétséget kizárólag Szerednyén időzött a szent korona 1805. decz. 10. és 11-ike közt éjjel. Az ungvári Közművelődési Egyesület elhatározta, hogy Szerednyén emléktáblával jelöli meg azt a házat, a melyben a szent korona volt. Ez a ház abban az időben Buttler-féle birtok volt. (Jelenleg Hirtenstein Lajos munkácsi birtokos tulajdona). Ez az épület Szerednye legimpozánsabb háza, így a szent korona fényes kíséretének méltó elhelyezésül szolgálhatott. Az emléktábla leleplezése f. évi szeptember hónapban lesz.

Eljegyzések. *Petrás Zoltán* az „Ugocsai Takarékpénztár Egyesült, tisztviselője, *Herczegh Annuskát, Herczegi Árpád* kir. utmester leányát eljegyezte Tiszaujlakról. *Kocsis József* államvasuti tisztviselő eljegyezte *Medveczky Gizikét, Szélestón.* — *Mátéffy József* nagysomkúti állami tanító 14-én tartja esküvőjét *Móricz Erzsébet*t Sajóudvarhelyen.

Az ungvári bucsu. Május 3-án volt a kálváriai bucsu, a szent kereszt feltalálásának emlékére. Az időjárás bár nem a legkedvezőbb volt, mégis tömegesen vonultak fel az ájtatoskodó csapatok, hogy hódolatukat fejezzék ki a kereszt előtt, a melyen a Megváltó függött, melyet szent Ilona, nagy Konstantin császár istenfélő anyja csodálatos körülmények között feltalált. Impozáns volt a körmenet, melyet *Tahy Ábrahám* dobóruszkai plebános, vezetett s méltó volt a régi híres ungvári bucsukhoz. A bucsunapi ünnepélyes szent misét szintén *Tahy Ábrahám* végezte fényes segédlettel. A magyar szent beszédet *Kustán Agoston* ungvári gk. segédlelkész, a németet *Richter Agoston* felsőschönborni lelkész a tótot *Felhő Gyula* ubrezsi plebános mondta.

ISKOLA

A tanítói közgyűlések figyelmébe ajánljuk a szabaddóművesek és az „Uj Korszak“ által megindított irányzatot. A mozgalom egyenesen vallástalan és antikatholikus. Mikor országszerte fölháborodással fogadja a hazafias kath. tanítóság vallása s világnézete ellen megkísérelt merényleteket, egyúttal önérettel kell visszautasítania: a lelkiismerete és a hitvallásos iskolák ellen intézett aknamunkákat. — Helyesen tennék tehát tanítóink, ha közgyűléseiken alkalmas formában kifejezést adnának ama meggyőződésüknek, hogy öntudatos kath. tanító nem érthet egyet Vázsonyi, Bokányi, Kunfi és az „Uj Korszak“ irányzatával, mert tudja azt, hogy erős nemzeti kultúrát csak vallásos-erkölcsi alapon építhet föl a gondjaira bízott lelkekben. — A körök jegyzőit pedig kérjük, hogy tudósításaikat a gyűlések után azonnal küldjék meg lapunknak.

Püspöki biztos. Főpásztorunk a máramarosi áll. tanítóképző-intézethez az iskolai év végén tartandó tanképesítő hittanvizsgálatokra ugyszintén az egyházi ének és zenevizsgálatokra püspöki biztosnak *Müller Károly*, apát, főesperes-plebánost küldötte ki. — A nagykárolyi főgimnáziumhoz pedig *Palczér Ernő*, rendtanácsos, kiérdemült házfőnök, székely tanácsost nevezte ki püspöki biztosnak.

Érettségi biztos. A magyar királyi vallás- és közoktatásügyi miniszter a helybeli felső kereskedelmi iskola 1911. évi érettségi vizsgálatainak vezetésével miniszteri biztos minőségben dr. *Obetkó Dezső* egyetemi magántanárt bízta meg.

Fatenyésztő tanítók jutalmazása. A Magyar Földhitelintézet a hazai gyümölcs-fatenyésztésnek községi faiskolák útján való előmozdítása céljából az idén is egy 600 koronás, két darab 400 koronás és tizen-

nyolcz darab 200 koronás díjat tűz ki oly tanítók jutalmazására, akik faiskolát kezelnek és a fatenyésztés terén szembetűnő sikert képesek felmutatni. E díjakra pályázhat minden magyarországi községi faiskolát kezelő néptanító, valamint oly községi kertész is, aki a faiskola kezelésén kívül a népiskolákban a gyümölcsfatenyésztést hivatásszerűen tanítja. A pályázati kérvényeket május hó 15-éig kell beadni az illetékes kir. tanfelügyelőhöz.

A ref. főgimnázium érettségi elnöke. Ez évben érettségi elnökül a helybeli református főgimnáziumba az egyházkerület képviselőjében dr. *Ferenczy Gyula* debreczeni theol. tanár küldetik ki.

A tanítók önkéntessége. Az új véd-törvény a népiskolai tanítókat is felruhazza az egyéves önkéntességre való jogosítvánnyal. A tanítók sorából időnként felbangsított kivánság honoráltatása ez, de mögötte nagyon jelentékeny katonai czélok rejlenek. Köztudomásu, hogy az ifjúságnak a katonai szolgálata való előkészítése végett a középiskolák felső osztályaiban a czéllövés oktatása nyolcz-kilencz év alatt valóságos intézménnyé fejlődött, s hogy ma már nem csak gimnáziumok, reáliskolák, hanem falusi ismétlő-iskolák növendékei közül is ezren meg ezren tanulnak a tanító vezetésére alatt katonai gyakorlatokat, fegyverkezelést, czéllövészetet. Ha a népiskolai tanítók jelentékeny része tartalékos tiszt lesz, a katonai szolgálata való előkészítés már jóformán a népiskola padjaiban megkezdődik, s a véd-erő a besorozott újonczokban kész katonákat nyer, a mi idővel a kétéves tényleges szolgálatot is redukálhatóvá teszi.

IRODALOM

A fürdők könyve. Hazai fürdőinket ismertető irodalmi termékekben mindeztideig igen szegényesen voltunk ellátva, annyival szivesebben kell megemlékeznünk a Magyar Fürdőkatalauz hatodik kiadásáról, amelynek gondos és lelkiismeretes szerkesztője: *Erdős József*, valóban dicséretes munkát végzett, midőn összeállította a hazai fürdőhelyekről, nyaralótelepekről, szanatóriumokról, vizgyógyintézetekről és ásványvizekről minden fontos és szükséges tudnivalót. Röviden szólva: a mű határozott nyeresége fürdőirodalmunknak, olyan, amit nyugodtan ajánlhatunk az érdekelt körök figyelmébe. A pompás és lényegpótló diszmunika stilszerűen be van kötve és *Engländer* és *Tarsa* tatai nyomdátulajdonosok sajtói alól került ki. A fürdőző közönség önmagának tesz hasznos szolgálót ezen kitünően összeállított és mindent felölelő munka átolvasásával. Megrendelhető: a Magyar Fürdőkatalauz kiadóhivatalában, Budapest, VI., Eötvös-utca 36.

A „Kultura“, e pazarul kiállított folyóirat 4. száma gazdag tartalommal jelent meg *Consul, Szávay Gyula, Falk R. Chárd, Móricz Pál, Amon Vilmos, Andorika Károly*, stb. czikkeivel. A képek *Basch Árpád, Greuss Imre, Szenes Fülöp* és *Treller Károly* művészetéről tanuskodnak. Valóban érdemes e vállalat támogatása, annyival is inkább, miután a „Kultura“ hazánk egyik legművészibb és legértékesebb szépirodalmi havi folyóirata. — Elfizetéseket (negyedévenként 5 korona) a kiadócézég *Röttig Gusztáv* és *Fia Sopron*, vesz fel.

A Magyar Figyelő most megjelent 9-ik száma ismét feltűnik gazdag tartalmával és magas szellemi nivójával. Egy névtelen vezércikk „Uj koalíció“ czimen a Justh-párt és a szociáldemokraták között kötött paktumot bírálja előkelő tárgyilagossággal; báró *Rosznér Ervin* „A választójog kérdése az angol forradalomban“ czimen nagy értékű esszét irt a választójog kérdéséről az angol forradalomban. Tovább folyik id. *Szász Károly* rendkívül érdekes és irodalomtörténeti szempontból is becses naplójának közlése. A szépirodalmi részt *Krudy Gyula* rajza gazdagítja. *Strakonieczky Károly, Babics Mihály* és

Komjáthy Jenő verseiről ir. — A Magyar Figyelő előfizetési ára negyedévre 6 korona. Kiadóhivatal Budapest, VI., Andrassy-ut 10.

TOLHEGYEDEL

A kulturváros.

(Személyek egy szükre-szabott fej tulajdonosa és egy bőfejű ur, a kinek van érzéke a haladás iránt és van — phantasiája.)

A szükre-szabott: Nem értem, miért rendelnek szájkosarat örökké csak a kutyáknak! Kutyább ez a számum. Nem tudok az utczára kilépni, a portól megvész a tudóm. — A kutyák? Kérem, én hatezer embert ismerek a városban, de egy sem látott veszett kutyát. Hanem tessék megkérdezni akárkit, hogy ez a bolond szél nem veszette meg, mikor teli tőm porral. Pedig a szatmáriak tüdeje levegőre van berendezve, nem Szaharára. A kutyák veszettsége lehet szép költemény, de a szél veszekedettsége ebben a porvárosban az nem poézis.

A bőfejű (nekilendült phantasiával): Az öntöző csövek vastag vizsugarai a legüdőbb levegőt termelik. A mi utczáink a tudóvszesek sétahelyei lehetnek.

A szükre-szabott: Na hallja, ez igaz! Az embernek itt tuberkulitikusnak kell lenni. Nézze, a forgószél hogy tánczoltatja azt a sok papirt; teli van szeméttel, papírral utca, tér.

A bőfejű: Mit utca, tér? Csak otthonunk, udvarunk legyen rendben a várostól kirendelt urak által. „Utczaseprő“, ez lealázó név, de „udvari seprő“, ez már méltóság! Az üdén tiszta udvarok, rendben tartott házi kertek édessé teszik az otthont.

A szükre-szabott: Kert? Hiszen a hol van, azt is elpusztítják. Most is egy hatalmas kertet semmisítenek meg, a mely egy egész városrészt és egy százados nevelőintézet egészségének egyetlen biztosítóka.

A bőfejű: De palotasorok nőnek!

A szükre-szabott: Igen, araszos széles-ségű utcákban: Ilyen új utcákat nyitnak most. Bizonyosan a temetkezési vállalkozók kedvéért. Mert itt el kell pusztulni. Nincs levegő, park, szenny az utcákon, a kórházat pedig *Azsiában* sem túrnék meg, De hogy is merik azt a gyalázatos zúgot, azt a fölrobbantani való bacillus-telepet kórháznak nevezni!

A bőfejű: Mit kórház! Az bliktri. De „Művészház“! Ah, oh!

(A szükre-szabott teli van még ezer ajjal-bajjal, de az olvadozó bőfejű délibábos phantasiája tüzel. Áradoz s a szükre-szabott most nem tudja kiadni elavult zamatu panaszait.)

Kasztok.

No, hullhatnak a lovagkeresztek, királyi kitüntetések, udvari és egyéb tanácsos-ságok! Minden utszéli nagyságos, méltóságos, kegyelmes czimek helyett másféle kasztokba osztja a körülötte levő emberiséget a — havasi oláh.

A napokban rajzolta meg a tövényészeken az ő látópontjából a társadalmi osztályokat egy pörvesztés oláh. Persze ez a classisbaosztás az ő minden fórumon elvesztett pöréből alakult ki illetően módon:

— Hát csak nincs igazság, se okosság! Először egy ur vesztette el az én ügyemet. Aztán egy oláhra bízam, az se tudott semmit. Akkor egy zsidóhoz mentem, na, az se volt okos. Legutoljára ez az urfi volt az ügyvédem, de ez is csak annyit tudott, mint a többi.

Ez volna az oláh osztályozás.

Az ur — magyar, a többi — szerinte — még ha ügyvéd is, nem ur, hanem csak — oláh, zsidó. Az urfi? Hm, ezt a kényes distinctiót az oláh paraszt azért állapította meg, mert ez az ügyvéd keresztény ugyan, hanem — hogysz mondjuk csak — őt már *czipőben keresztelték!*

Belső munkatársak:

HARASZTHY BÉLA dr., KERTÉSZ PÁL, és MERKER MÁRTON dr.

Nyomatott a Pázmány-sajtóban Szatmáron, Iskola-köz 3. sz.

Tiszavidéki

Félix-Gyógyfürdő.

Téli és nyári gyógyhely
Nagyvárad mellett.

Európa leggazdagabb forró kénese forrása, víz hőfoka 50° Celsius. Gyógyjavallat fürdő alakjában, **csusz (reuma) és köszvény** ellen. Női betegségeknek, **idült méh és petefészek, gyullagso, méh hurut medencebeli sejtiszóvetlob és izzadmányoknál.** Ivógyógymód alakjában idült **gyomorban-talmaknál, makacs székrekedésnél, máj- és epehólyag** betegségeinél, **sárgaság** és **epéköveknél** meglepő gyógyhatás. Tükör, kád, mór, szénsav és iszap fürdők.

1908. évben 8600 állandó fürdővendék.

Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár, 250 kényelmes lakoszoba, kitűnő vendéglők, jutányos étlap árak. Állandó elsőrendű cigányzene, vasárnaponként katona-zene. Tennis pálya, gondozott séta utak. Fenyő erdő, 200 holdas park. Május 1-től 16 vonat közeledik naponta. Posta távirat, interurban telefon.

Curtaxe és zenedij nincs.

Prospektust küld az igazgatóság.

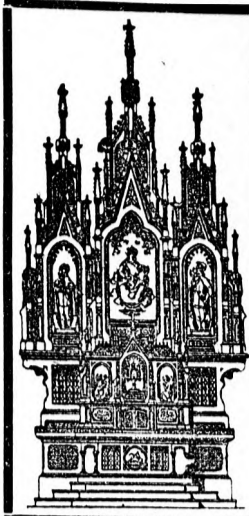
Valódi francia fűzők!

Csipőszorítók, haskötők, egyentartók legnagyobb választékban és mérték szerint is megrendelhetők

HERCZ SÁNDOR

specziális keztű-, fűző- és műkötszertárában
Szatmár, Deák-tér 3. (városház mellett.)

Keztűk, fűzők mérték után pontosan készülnek, s tisztítását és javítását elvállalom.

RÉTAY és BENEDEK

egyházi műipar-intézet, oltár- és szószék-építészete
Budapest, IV. ker., Váci-utca 59. szám.

Hazánkban a legnagyobb műfaragó-intézet. Készít: stilszerű oltárt, szószéket, keresztlőkutakat, gyónószéket és templompadokat, sekrestyebereendezéseket, képkereteket és az összes berendezési tárgyakat mérsékelt árban. — Szent-szobrokat, oltárképeket, kereszti képeket művészi kivitelben és jutányos áron szállítunk. — Munkafelvétel ezéljából készséggel küldjük ki díjmentesen szakértő megbízottunkat. — Vállalkozunk templomok kifestésére és festett üveglakokkal való ellátására. — Arjegyzéket, költségvetést és terveket készséggel küldünk.

Washall

az egyetlen szer, amely a fehérneműt 15 perc alatt tisztára mossa.

Ártalmatlanságáért 20.000 korona jótállás.

Mindenütt kapható. — Főraktár:

Szatmári Kereskedelmi Részvénytársaságnál.

Makóczy Géza papi és polgári szabó

Szatmár, Eötvös-utca 4/a. sz.

Ajánlja a főt. lelkész urak szives figyelmébe modern szabó-műhelyét, hol is mindennemű reverendák és papi öltönyök a legnagyobb pontossággal, jutányos árak mellett készülnek.

Tisztelettel

Makóczy Géza, papi- és polgári-szabó.

Sürgöny!

Még nem létezett! 1500 koronát ajándékozunk készpénzben és értékben.

Nevezett összeg ezen kép megfajtásáért fizetjük Mindenki, aki az árusítót megtalálja és kifesti,

kap egy női vagy férfi órát 20 kor. értékben vagy pedig kívánatra 15 koronát készpénzben.

A feltétel az, hogy minden megfajtozó és beküldő megrendelést tegyen a kitűnő „Fortuna“ aranyutánzatu óralánczra és ezért 1 korona 50 fillért postabélyegeken beküldjön. — A megfajtozó beérkezése után a díjakat szét fogjuk küldeni.

Minden küldeményt Patria-Zentrale A. Seifert Wien, Neubaugasse 63.

Név..... Hely.....
..... Utcza.....

BRAUN MÓR rézműves

Szatmár, Hid-köz 1. sz. (Saját ház.)

Fennáll 1856. óta.

Készít szoba-fürdőt, vízvezetékét, szivó és nyomó szivattyukat, raktáron tart pálinkafűző-, mosó- és takarék-tűzhely-üstöket, permetezőket és mindezek szerkezeteit.

Sétapálcák és napernyők nagy választékban kaphatók.

ÉRTESÍTÉS!

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására adni, hogy igen szép kivitelű ajándékok, emléktárgyak háztartási cikkek, játékok, díszmű árakkal játékaru üzletemet gazdagon berendeztem, melyeket a legszolidabb szabott árak mellett árusítok. Becses pártfogást kér:

Blatniczky István

Kazinczy-utca.

Butor márványok raktáron.

Bel- és külföldi kőfajokból

diszes sirkövek

kaphatók, ugymint:

fekete svéd és sziléziai, szürke és fekete carrarai márványokból a legdíszesebb modern kivitelben, a legjutányosabb árban.

Elvállalok sírszegélyezéseket, sírfelek, kripták, valamint templom és utszéli kőkeresztek készítését, továbbá épületekhez mindennemű kőfajokból kőfaragásati munkákat.

Becses pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

Grosz I. Izidor

sírkőgyáros és kőfaragó-vállalkozó

Szatmár, Attila-utca 11.

Butor márványok raktáron.

Bertha Károly műkertész

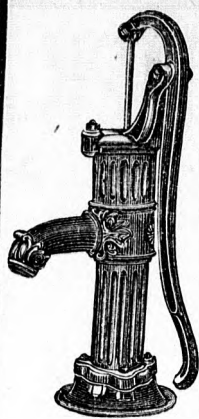
Szatmár, Deáktér 2. sz.

Minden idényben mindennemű élővirág díszmunkák

alkalmi-, menyasszonyi-, koszorúslány- és mellcsokrok. — Alkalmi-, ravatal- és sírkoszorók, sírcsokrok a legdíszesebb kivitelben, jutányos árban pontosan és gyorsan készíttetnek.

Vidéki megrendelések különös gonddal elintéztetnek. Park- és kert-rendezések vállaltatnak.

Sürgönczim: Bertha kertész Szatmár. — Telefon-szám 27.

Dahlström Géza

városi kutmester
kutfurási vállalata
Majláth-u. 9.
Telefon 233.
Szivattyuk felszere-
lését elvállalja.

Legnagyobb nyeremény 600,000 márka.
A nyereményért az állam felelős.

Szerencse - jelentés !!

Meghívás a nyeremény kilátásra,
mit a Hamburg városa által garantizott nagy
sorsjáték rendez, melyben

**9 millió 841.476 márka
okvetlen nyeresre kerül.**

A nyeremények ezen sorsjátéknál a követ-
kezők: a lehető legnagyobb nyeremény szeren-
csés esetben 600,000 márka.

nyeremény á	nyeremény á
1 560,000 márka	1 300,000 márka
1 550,000 "	1 200,000 "
1 540,000 "	1 100,000 "
1 530,000 "	1 60,000 "
1 520,000 "	1 50,000 "
1 515,000 "	1 45,000 "
1 510,000 "	1 40,000 "
1 305,000 "	1 30,000 "
1 303,000 "	1 20,000 "
1 302,000 "	1 15,000 "
	1 10,000 "

Az egész sorsjátékban, mely 7 osztályból áll,
100,000 sorsjegy játszik, melyek közül 48,405
nyeremény és 8 nagy jutalom lesz kisorsolva,
a mely szám körülbelül az összes sorsje-
gyek felét képezi és így minden második
sorsjegy nyer.

A lehető legnagyobb nyeremény szerencsés
esetben, az első osztályban 50,000 márka, mely
a hetedikben pedig 600,000 márkára emelkedik.

Egy egész eredeti sorsjegy 6 márka, azaz 7.— K
Egy fél " " 3 " " 3.50 "
Egy negyed " " 1.50 " " 1.75 "

A következő osztályokra való befizetések,
valamint a pontos nyereményjegyzék, a hivatal-
ból kiadott és a város czimerével ellátott játékt-
ervezetből tudhatók meg, amelyet kívánatra in-
gyen és bérmentve előre beküldök.

Mindenki, aki résztvesz a sorsjátékban, a
huzás megtörténte után azonnal, minden felszó-
lítás nélkül kap egy hivatalos jegyzéket.

A nyereménypénzeket én fizetem ki és kül-
döm el a legnagyobb pontossággal és legna-
gyobb titoktartás mellett.

A közeledő huzás miatt a megbízásokat azon-
nal vagy legkésőbb május 22-éig a legnagyobb
bizalommal az alanti címre kell beküldeni:

Samuel Heckscher senr.,

49 bankháza Hamburg 36.

Itt levágandó.

Megrendelő **Samuel Heckscher senr.**
banküzletének, Hamburg 36.

Küldjön nekem } egész sorsj. à 6.— M. (7.— K)
} fél " " 3.— M. (3.50 K)
} negyed " " 1.50 M. (1.75 K)

Cim
No. 1137.

A pénzt postautalványon küldöm. } A nem
A pénzt utánvételezve. } megfelelő
A pénzt mellékelem. } törlendő.

Aki igazán finom, kényel-
mes, elegáns és tartós
honi gyártmányu

**lábbelit akar
vásárolni,**

az forduljon bizalommal

Vuja János-hoz
Szatmár, Deák-tér

(Keresztes András-féle ház),

ALAPITTATOTT 1810.

Ausztria és Magyarország legrégebbi egyházi felszerelések és zászló-gyára

Josef Neskudla

OLMÜTZ, (Morvaország.)

Jótállással szállít kitünő minőségben bámúlatos olcsó árak mellett:

Egyházi ruhákat, lobogókat, templomi szereket, kizárólag tűzben
aranyozott kelyheket, cibóriumokat, monstrantiákat, gyertyatartó-
kat, csillárokat, lámpákat, keresztutakat.

Régi egyházi ruhákat alaposan renovál!

Szegery templomoknak jelentős engedmény. Választékot vásárlási kényszer nélkül küld.

Arjegyzék és költségelőirányzat ingyen.

Blatniczky János

kályhás-mester

Szatmár - Németi

Lakás Zrinyi-u. 13.

Raktár Petőfi-u. 3.

Népbank épület.

Készít a legkényesebb izlésnek is
megfelelő mindennemű kályhákat taka-
réktűzhelyeket, porcellán kandallókat,
fürdőkadákat és faburkolatot. Hozott
porcellánkályhák kül- és belföldi gyá-
rakkól minden színben és nagyságban
a legújabb modell szerint kaphatók.
Régi kályhák új szerkezetre való átala-
kítását a legjutányosabb árban vállalom.

Minden munka úgy helyben, mint
vidéken saját vezetésem alatt készül.

Jutányos árak. Pontos kiszolgálás.

Vidéki megbízások azonnal teljesítettek.

Tisztelettel

Blatniczky János kályhás-mester.

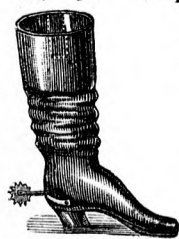
Cipészüzlet áthelyezés.

Deák-tér 2. szám alól **Petőfi-utcza 1. szám alá**

(Leszámitoló Bank helyiségébe, Károlyi házzal szemben)

helyeztük át mértékszerinti cipész-üzletünket, üzemünk megnagyob-
bitása céljából, hol saját készítményű cipő- és csizmaáruk
állandóan raktáron vannak és mérték szerint pontosan készítettnek.

Együttal a n. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy egy
amerikai rendszerű **gyorstalpaló-műhelyt** rendeztünk be, amely
egy pár talpalást **egy óra alatt** elkészít.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

KLEIN I. és TÁRSA

Első szatmári csizma- és cipő-gyár
mértékszerinti cipész-üzlete.

aki dúsán felszerelt cipő-raktárában
esakis valódi finom bőrből a már is vi-
lághírű hazai gyárakban készült cipő-
ket és csizmákat nagyon is verseny-
képes árakban hozza forgalomba és
üzletéből minden olcsóbbrendű készit-
ményt, a szokásos bőr- és talputáztato-
kat teljesen kiküszöbölte, s akinek áru
csinosság dolgában is pártját ritkítják.
Kívánatra mérték után bármilyen ki-
vitelemű cipők és csizmák is készülnek.

